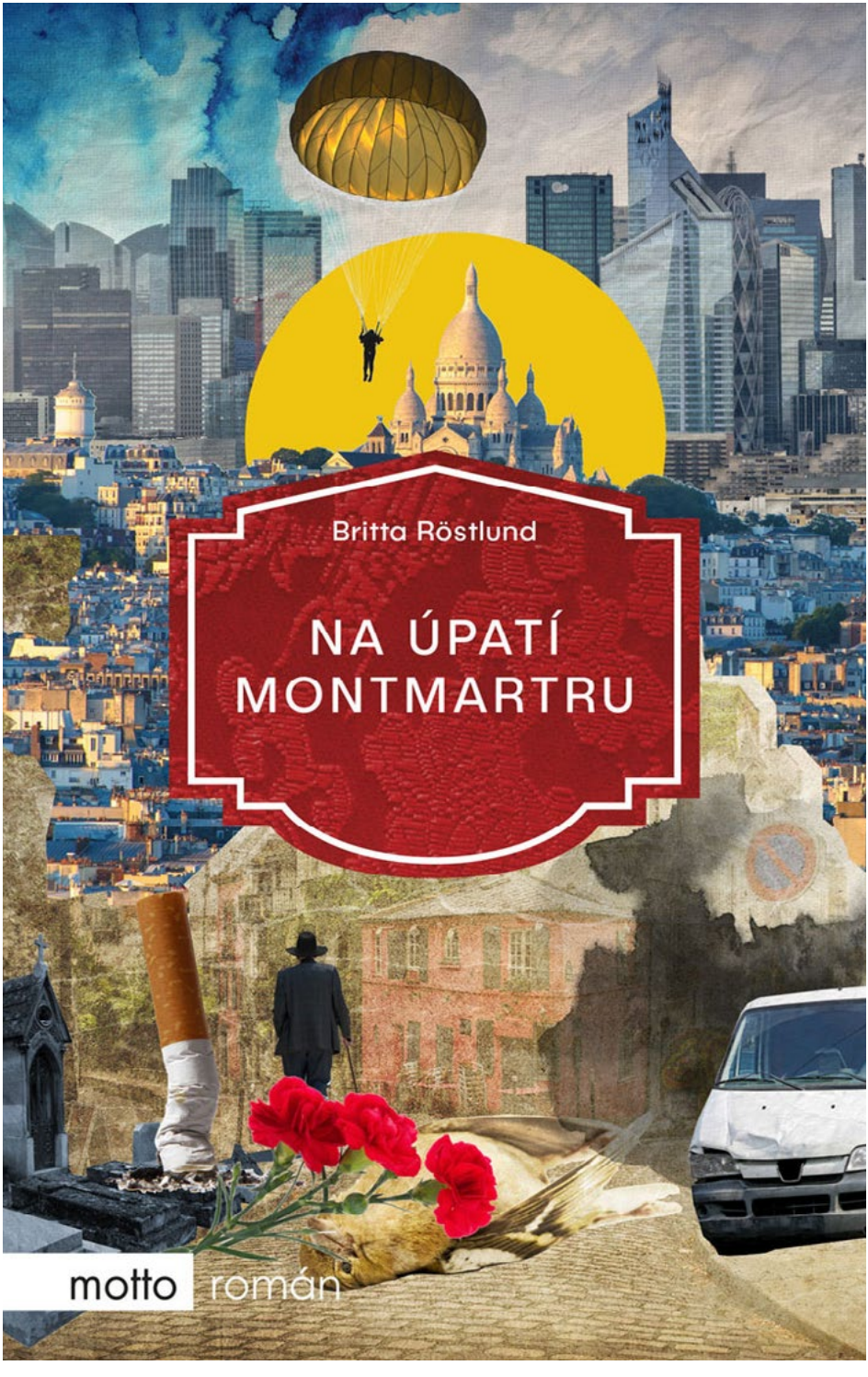

Britta Röstlund
NA ÚPATÍ MONTMARTRU
motto
román

Na úpatí Montmartru

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Britta Röstlund
Na úpatí Montmartru – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Britta Röstlund

NA ÚPATÍ MONTMARTRU

Praha 2019

Přeložila Jana Chmura-Svatošová

NA BULVÁRU DES BATIGNOLLES v Paříži se v čísle 73 nachází malý obchod s potravinami. Anglicky mluvící turisté takové obchody obvykle nazývají *Arabic shops*. Majitel potravin na bulváru des Batignolles takovým označením zrovna nadšený není, ale ani jej nijak nekomentuje. Zase tolik turistů na bulváru není. Většina návštěvníků města se zdržuje kolem Champs-Élysées, Eiffelovky, Louvru a Vítězného oblouku.

Ti, kdo chtějí objevovat „skutečnou" Paříž, se kupříkladu vydávají do Château Rouge a připadají si odvážní i světaznalí, když se procházejí v bezpečné vzdálenosti od vchodu do metra. Pravdou je, že pravá Paříž neexistuje. Město je schizofrenní. Pokud člověk chce Paříž skutečně poznat, učiní tak nejlépe z některé z mnoha městských laviček. Z nich se dá odpozorovat, jak se miliony lidí snaží najít místo v životě.

Ze stoličky před obchodem s potravinami na adrese 73 Boulevard des Batignolles objevuje Paříž dennodenně Mancebo.

Pro pařížské obchody s potravinami je příznačné, že je často provozuje někdo s kořeny v bývalé francouzské kolonii v severní Africe, ceny v nich jsou vyšší než jinde, mají velkorysou otevírací dobu a nabídku čerstvého ovoce. Pro turisty je exotické koupit si tam jídlo na piknik nebo lahev

vína, kterou pak propašují do hotelového pokoje. Pro Pařížany představují přirozený prvek v obrazu města a často záchranu v nouzi. Obchody s potravinami dávají pocit jistoty. Často v nich pracují členové rodiny a zákazníci v jinak anonymním velkoměstě oceňují jejich intimitu.

Mancebo sedává den co den před krámkem a objevuje Paříž, on sám to tak však nevnímá. Dění v ulici registruje nevědomky. Jeho pozorování přeruší až vůně jídla, poprvé v době oběda. Tehdy se jídlo, které připravuje jeho žena Fatima, podává v patře nad ním. Než však Mancebo stačí zaznamenat třeskot talířů, vtrhne do obchodu jeho bratranec Tariq. Nepracuje daleko, pouze na druhé straně bulváru ve vlastní opravně obuvi. V té, o které dennodenně prohlašuje, že ji zavře a prodá, a pak se přestěhuje do Saudské Arábie a otevře si školu pro parašutisty.

Tariq o padácích nic neví, ale jednou před pěti lety podrazil jakémusi muži boty, a zatímco ševcovské lepidlo zasychalo, stačil Tariqovi povědět, že přesedlal z IT poradce v Paříži na instruktora bungee jumpingu v Jordánsku, kde si otevřel školu. A shodou okolností přišel téhož dne do opravny ještě jiný mladší muž a vyprávěl, že se se ženou přestěhovali do Dubaje. V Paříži se protloukal běžnými zaměstnáními, a teď si v Dubaji žijí jako králové. Tehdy Tariqa napadlo, že si v Saudské Arábii otevře školu pro parašutisty. „Saudští Arabové prahnou po tom dostat se do vzduchu," říká obvykle.

Je přesvědčen, že lidé ozdobení turbanem a šperky se nemohou dočkat, aby se už už mohli učit skákat s padákem. Dokud ropa teče, budou platit, tím si je Tariq jistý. Dokonce si v knihovně zapůjčil o Saudské Arábii knihy. Fatima však je toho názoru, že by se měl nejdříve vzdělat v oboru seskok padákem.

Tariq neobjevuje Paříž stejným způsobem jako Mancebo, zdržuje se v opravně obuvi a nejčastěji sedí a kouří v kanceláři. Mancebo si smí vychutnat pouze jednu cigaretu denně, i když by si jich rád dal víc. Fatima však svému muži dovoluje kouřit pouze po večeři. „Jak by to vypadalo, kdyby obchod s potravinami páchl kouřem?“ říkává.

Navíc tvrdí, že má na cigaretový kouř alergii, a proto Mancebo nesmí kouřit doma. Mancebo se své ženy nebojí, ne když všední dny probíhají, jak mají. Mancebo pracuje sedm dní v týdnu a Fatima je doma. Co v tu dobu jeho žena vlastně dělá, neví, ale neodvažuje se zeptat. Dozajista vaří, protože je jídlo pokaždé na stole.

Tariq a Mancebo pracují i bydlí blízko sebe. Tariq a jeho žena Adèle bydlí v poschodí nad obchodem a Mancebo, Fatima a jejich syn Amir nad nimi. Mělo by to však být naopak, tvrdí rozhodně Mancebo. Bylo by přirozenější, kdyby měl Tariqův byt, protože by pak každý den sešel jen jedno poschodí, když má otevřít obchod, a jedno poschodí vyšel, když ho zase zavře. To si však Fatima nemyslí. „Je to tvůj jediný pohyb,“ říkává.

Před několika lety, kdy měl Mancebo ještě víc energie, vymyslel veškeré argumenty, které by mohl pro případnou výměnu bytů použít. První a nejzávažnější byl, že je mnohem starší než Tariq a za několik let už možná bude zdolávat schody jen s obtížemi. Zadruhé vstává dřív než ostatní a cestou dolů po schodech by je mohl budit. A zatřetí Fatima pokaždé vaří jídlo v prvním patře, protože tam je lepší trouba.

Bylo nad slunce jasné, tedy alespoň Mancebovi, že jeho rodina by měla mít byt v prvním patře. Pečlivě si připravil argumenty a přednesl je u výborně ugrilovaného kuřete. K obrovskému překvapení se mu nedostalo podpory, dokon-

ce ani od manželky, což mu ještě dnes připadá podivné. Naopak si ještě na jeho úkor zažertovala a zeptala se, jestli také nenasbíral na podporu svého návrhu podpisy lidí v téže čtvrti. Tariq se jako vždy smál, Adèle jako obvykle mlčela a Amir jeho procítěný přednes ani neposlouchal. Teď už Mancebo nemá na výměnu bytu čas ani energii na argumentaci.

Když se někdo Manceba zeptá, jaké je jeho povolání, odpovídá, že pracuje v sektoru služeb. Pokud by po něm někdo chtěl bližší vysvětlení, říká, že je majitelem obchodu s potravinami. Všechno je pravda. Když někoho zajímá, kde se ten obchod nachází, odpovídá, že na úpatí Montmartru. O tom by se však dalo diskutovat.

Mancebovi se líbí myšlenka, že bydlí a pracuje na úpatí bílého, jak z cukru vytesaného kostela Sacré-Cœur. Odpověď však v mnohých vzbuzuje dojem, že mohou Manceba a jeho obchůdek najít na náměstíčku Parvis du Sacré-Cœur, nebo snad vmáčknutý někde mezi uličkami Montmartru, tak tomu však není. Jistě, z bulváru des Batignolles můžete kostel na Montmartru zahlédnout, ale daleko na obzoru na samém vrcholu návrší.

Fatimě připadá, že je dětinský, když tvrdí, že se obchod nachází na úpatí Montmartru, a pokaždé se tomu pošklebuje. Občas ho zatahá za ucho. Tehdy Mancebo odpoví, že nikdo neví, jak dlouhé má Montmartre paty. A to je přece pravda.

Mancebovy denní zvyklosti se řídí vůněmi a znameními města a jeho obyvatel, takže nepotřebuje ani hodinky. Zato má však budík a ten začne každý den vyzvánět těsně po páté. O čtvrthodinu později už sedí ve svém bílém pick-upu a míří do Rungisu jižně od Paříže, aby nakoupil čerstvou zeleninu a ovoce. Těsně po osmé je už zase zpátky v Paříži a o několik

minut později se zastaví u Françoise v *Le Soleil* na rychlou kávu, která mu nahradí snídani.

V *Le Soleil* jsou bratranci věrnými hosty, oblíbený bar tvoří spolu s Mancebovými potravinami a Tariqovou opravnou obuvi ve čtvrti trojúhelník. „Zlatý trojúhelník," žertuje obvykle majitel baru a naráží tím na proslulý zlatý trojúhelník mezi třemi tradičními kavárnami ve městě: *Café de Flore, Les Deux Magots* a *Brasserie Lipp*. „Bermudský trojúhelník," kontruje pokaždé Tariq. Françoisovi ani Mancebovi to přirovnání není zcela srozumitelné.

V devět hodin Mancebo vytáhne roletu a obchod vdechne ranní vzduch. Pak pracuje, dokud neucítí vůni jídla. Dolů s roletou a je čas oběda. Když dojí (ta doba se různí podle druhu jídla a tématu diskuze u stolu), znovu sejde ze schodů a vytáhne roletu toho dne podruhé. Odpoledne ještě jednou sjede roleta dolů, když nazraje čas na pastis s Tariqem v *Le Soleil*, a pak znovu do práce, dokud v obchodě opět těžce nespočinou výpary z kuchyně, řekněme kolem deváté. Tehdy stáhne roletu naposledy.

Přešel další den a Mancebo znovu objevuje ze své stoličky Paříž. Jako vždy spočítá denní tržbu, bankovky ovine gumičkami a uloží do igelitového sáčku. Ty půjdou do banky. Vůně hustého fazolového casserole proniká do obchodu škvírou pode dveřmi, která je jako pootevřené rty.

Jako by si vůně jídla po všech těch letech našla z kuchyně v prvním patře vlastní cestu ven do předsíně, škvírou pode dveřmi po schodech dolů a pak pronikne dveřmi na chodbě schodiště, které vedou přímo do obchodu. Dech domu Mancebovi vysvětlí, kdy má nastěhovat dovnitř stojany, což je zase signálem pro Tariqa na druhé straně bulváru, že je čas toho

dne opravnu obuvi zavřít. Vůně jídla dokonce napoví i to, co se bude k večeři podávat.

Když Mancebo po ránu otevře obchod, vznáší se v něm ještě včerejší vůně, avšak jen pár minut nebo jak dlouho Mancebovi trvá, než vytáhne stojany s ovocem a zeleninou. Pak se smísí s více či méně čerstvým vzduchem Paříže.

Mancebo dopočítá peníze. Nebyl to dobrý den. Teplo ochromilo město, avšak teď se zdá, že se blíží bouřka. Zavírá malá zelená dvířka stojanů na zeleninu. To je znamení pro Tariqa. Mancebo si narovná černou čepičku, kterou nosí po celý rok. Bez ní si připadá nahý. Jako Adèle bez svého hidžábu. Vzpomíná si na večeři, u které probírali podobnosti mezi jeho čapkou a Adèliným šátkem. Obě pokrývky hlavy se už staly jejich součástí.

Podle Fatimy Mancebova čapka ani Adèlin šátek žádnou funkci neplní. Sama by se nikdy žádným šátkem nezahalila, protože by jí jen překážel při práci. Když je na Adèle rozzlobená, že jí nepomáhá s domácími pracemi, obvykle kousavě podotkne, že šátky jsou pro ty, co celé dny jen sedí a poslouchají rádio. Nic víc kromě trochy čtení totiž Adèle nedělá. Sama ovšem tvrdí, že zcela jednoduše nic jiného dělat nemůže kvůli vrozené vadě páteře. Fatima si myslí, že právě tato vada Tariqovi a Adèle znemožnila výrobu dětí. Ne samotná vada, ale že jim to asi nefunguje v „dětské poloze“, jak se Fatima vyjadřuje.

Mancebo zaveze dovnitř stojany na ovoce a zeleninu. Tariqovi jde zavřít opravnu obuvi mnohem rychleji než Mancebovi vše na noc uklidit, prakticky mu stačí jen zamknout dveře. Někdy zavře už nějakou hodinu po pastisu v *Le Soleil* a zbytek dne stráví v kanceláři za opravnou. Nikdy však z opravny neodejde, dokud není čas na jídlo. „Co bych tam

nahoře mezi ženskými dělal?“ říkává. Co dělá v kanceláři ty dny, kdy zavře opravnu dříve, Mancebo pořádně neví. Tariq říká, že má spoustu práce s účetnictvím. Občas ale jen čte noviny nebo kouří. To Mancebo vidí ze svého obchodu.

Do obchodu vejde dáma středního věku a Mancebo ji zdvořile pozdraví. Ví, kdo to je. Často u něj po večerech něco málo koupí. Zřejmě dělá velké nákupy jinde a jeho obchod navštěvuje pouze tehdy, když něco koupit zapomene. Dnes jsou to slané krekry a Coca-Cola. Platí, Mancebo jí popřeje příjemný večer a doprovodí ji ke dveřím. Odejde ve chvíli, kdy vchází Tariq a poplácá bratrance po rameni, otevře dveře na schodiště a zmizí nahoře. Vůně jídla se nyní dovnitř valí doširoka otevřenými ústy obchodu.

Byl to zcela běžný den. Den, který začal jako všechny ostatní, probíhal jako všechny ostatní a Mancebo si myslí, což je naprosto pochopitelné, že i jako všechny ostatní skončí. Vlastně si nemyslí nic. To jen když se den náhle vymkne zajetému chodu, čas předtím se pak jeví jako běžný. Mancebo ve skutečnosti nyní nemyslí na nic jiného než na jídlo.

A možná je to tak, jak říká Fatima, čím déle den pokročí, tím víc se u Manceba začne projevovat slepičí mozek. Ráno je zapotřebí, aby byl čilý a činorodý, zajel do Rungisu a vypočítal, kolik od každého zboží je potřeba nakoupit, a během dne musí obsluhovat všemožné druhy zákazníků. Čím dál se však den začne nachylovat, tím pasivnější se Mancebo stává.

Vstupní branou pomalejšího tempa je pastis v *Le Soleil*. Když se den začne chýlit ke konci, není schopen myslet na nic jiného než na jídlo a svou cigaretu.

Roleta cestou dolů skřípe a Mancebo pečlivě zamkne, zhasne a vydá se po schodech nahoru.

„Holahou," zavolá do patra, aby oznámil svůj příchod.

Fatima mocnými tahy míchá v oranžovém kastrolu, Tariq si zapaluje šestnáctou cigaretu toho dne a zároveň si stěžuje, že si za celý den nestihl ani zakouřit.

„Slyšels to!" křičí Fatima. „Tariq neměl ani čas si zakouřit."

Směje se a ochutná casserole.

„Nazdar, lenochu," zdraví Mancebo po příchodu nahoru Tariqa, trochu zhurta pocuchá hlavu synu Amirovi a pak políbí Fatimu na tvář. Ve všech třech pozdravech je spousta lásky.

Horko v místnosti je nesnesitelné. Adèle zjevně trpí nejméně, ačkoliv jí vlasy a část obličeje kryje šátek. Všechno je rychle naservírováno na nízký stůl a všichni kromě Fatimy, která nepřestává kolem pobíhat, k němu usednou na koberce. Tariq pokyne rukou, jako by psovi přikazoval „místo", že si má také sednout. Fatima ihned uposlechne, jako by na ten signál čekala. Všichni se pustí do jídla. Tariq uhasí cigaretu a Adèle odstraní hidžáb z obličeje.

„Člověk tady z toho pasivního kouření umře," bručí Mancebo, především aby se zavděčil Fatimě.

Všichni jako obvykle chválí Fatimino kuchařské umění, ovšem krom Adèle, která je toho večera nezvykle zamlklá. Tariqa to zjevně znervózňuje.

Pojednou sebou Adèle trhne, jako by ji něco vyděsilo, a rozhlédne se kolem stolu.

„Copak jste to neslyšeli?"

Fatima zavrtí hlavou, až se jí zachvěje dvojitá brada, a pak špachtlí dočista vyjí mističku s dresinkem. Amirovi zazvoní mobil a Fatima rozmáchlými gesty ukáže, že pokud do něj hodlá hovořit, musí odejít od stolu.

„To nic, miláčku, to jsi slyšela jen mobil," pokouší se Tariq svou ženu uklidnit.

„Ne, bylo to předtím, někdo zaklepal… zabouchal."

Sotva to dořekne, všichni něco slyší. Skutečně tam dole někdo bouchá mezi mřížemi na dveře obchodu. Tariq vstane, využije toho a zapálí si novou cigaretu a vyhlédne z okna. Začalo mžít a bulvár je liduprázdný.

„Nic nevidím, ale někdo tam dole samozřejmě může být."

Znovu se ozve zabušení, Mancebo si mlčky nasadí černou čapku a pospíší dolů. Vlastně vůbec nemyslí na to, kdo to může být, ani se nedohaduje. Je příliš unavený, aby vůbec přemýšlel. Jde dolů jen proto, aby se pak mohl v klidu a pokoji najíst, zakouřit si a jít spát.

Před obchodem stojí žena. Jen co odemkne dveře a vytáhne mříž, vklouzne žena dovnitř. Až se vrátím nahoru, bude už po chlebu, je to jediné, na co je Mancebo schopen myslet. Zároveň ví, že jeho přežití závisí na laskavém a osobním přístupu k zákazníkům, a tedy i flexibilní otevírací době. Jinak by zákazníci mohli stejně dobře nakupovat jídlo v Monoprixu nebo v nedalekém Franprixu. Mnohé z jeho zboží tam prodávají za polovic. To ale nemění nic na skutečnosti, že bude pravděpodobně po chlebu, až se vrátí nahoru. Žena se rozhlíží, jako by ji překvapilo, že se ocitla v obchodu s potravinami. Pak se usměje. Mancebo jí úsměv neoplatí. Žena se znovu usměje a tentokrát se usměje i Mancebo.

„Čím mohu posloužit, madame?"

Znovu se rozhlédne, jako by pořádně nechápala, kde je. Jako by ji tam někdo dotáhl se zavázanýma očima. Pak se znovu usměje, ale Mancebo dělá, že to nevidí. Začíná být velmi unavený a přemýšlí, jestli přijde i o čaj a sladký dezert.

Žena se najednou začne zajímat o zboží, jako by nakonec pochopila, že Mancebo už nemá trpělivost déle čekat. Pluje kolem, lepší slovo Manceba nenapadne, aby popsal, jak se po obchodu pohybuje. Mancebo se podrbe pod čapkou a zívne. Vtom se žena zastaví, tentokrát se však neusměje, vážně na Manceba pohlédne a pak vezme z police skleničku oliv a vydá se k pokladně. Postaví skleničku na pult způsobem, jako by chtěla ukázat, co v obchodu našla, jako by Mancebo měl být překvapený a vyhrknout: „Ani jsem nevěděl, že tu něco takového mám!“ A když to neudělá, nadzvedne skleničku několik centimetrů nad pult a pak ji opět prudce postaví.

„Ještě něco?“ zeptá se nyní už unavený a podrážděný Mancebo.

Dost dobře neví, co si o té ženě myslet. Potřetí skleničku s olivami nadzvedne a zase ji položí, jako by se snažila, aby Mancebo cosi pochopil, a přitom tajemně potřese hlavou s pohledem namířeným do ulice. Zaplatí, poděkuje a odchází se skleničkou oliv v ruce, jako by to byl štafetový kolík. Mancebo ještě jednou obchod na noc zavře a zakroutí hlavou.

„Tam dole byla opravdu střelená ženská,“ sípá, když toho večera ještě jednou vyšlape schody.

„Vždyť to říkám,“ podotkne Tariq, „kdyby měl člověk zavřít všechny Pařížany a pak pustit jen ty zdravé, už by to nebylo milionové město.“

Fatima se směje a láskyplně mu, byť po svém způsobu, ukáže, že mu schovala trochu chleba. Mancebo se zakousne do teplého pita chleba ve stejné vteřině, kdy se dole opět ozve zabušení na dveře. Všichni kolem stolu se po sobě podívají. Slyšeli dobře? Fatima se zamračí a vydá se do kuchyně.

Bušení se ozve znovu, tentokrát zoufaleji, ale Mancebo sedí bez hnutí a jí chléb. Když se zabušení ozve potřetí, všichni

na něj upřeně hledí, aby mu dali najevo, že je na něm, aby s tím něco udělal. Mancebo vezme chléb do jedné ruky a bez mrknutí odhodlaně schází po schodech, které tolik doufal, že už ten den neuvidí. V půli schodů si uvědomí, že si zapomněl černou čapku. Nikdy by ho nenapadlo setkat se s cizím člověkem bez pokrývky hlavy, tak se otočí a vrací se zpátky a uvítá ho divoká konverzace. V této rodině se jen zřídkakdy delší chvíli mlčí. Adèle na Manceba rychle pohlédne, ale ostatní ho ani nezaznamenají.

Mancebo rozsvítí nad pokladnou a zadívá se na dveře a mříž, nikoho tam však nevidí, tak začne pochybovat, jestli skutečně na dveře jeho obchodu tentokrát někdo klepal. Začne bubnovat prsty o rám dveří, aby mu uběhlo těch pár vteřin, které je rozhodnutý počkat. Pak přestane bubnovat a zaposlouchá se, jestli neuslyší nějaký neobvyklý zvuk. Avšak kromě šumění drobného deště je všude ticho.

Mancebo zívne a zhasne světlo. Lhůta vypršela a on téměř zapomněl, co tady dole v obchodě dělá. V téže vteřině, kdy se otočí zády, ozve se zaklepání znovu, tentokrát silnější, jako by dotyčná osoba užila nějaký předmět. Ale teď už toho mám tak akorát dost, pomyslí si Mancebo, znovu rozsvítí a vydá se odhodlaně, i když s ohledem na to, co Tariq řekl o všech bláznech v tomto městě, trochu obezřetně ke dveřím. Déšť s jeho kroky zesílí. Teď vidí, že je to stejná žena, co před několika minutami koupila skleničku oliv. Její úsměv naznačuje, že i ona celou situaci považuje za poněkud trapnou, ale že nemá jinou možnost.

Mancebo otevře dveře a do prstů ho udeří déšť. Pro jistotu ponechá mříž staženou a pohlédne na ženu, jak tam tak stojí v dlouhém černém plášti a černých nízkých botách. Vlasy zmáčené deštěm vypadají téměř černé a tvoří podivný

kontrast k bledému obličeji. Zvedne skleničku oliv, jako by pouhý pohled na ni měl Manceba přimět, aby mříž otevřel. Do obchodu prší a Mancebo chce jen sprovodit toto podivné setkání ze světa.

„Co si madame přeje tentokrát? Mohu vám nějak pomoci?“

Mancebo sám sebe překvapuje trpělivostí. Žena začne hysterický přikyvovat.

„Ano, můžete mi pomoct, monsieur…“

Zmlkne, jako by chtěla, aby Mancebo doplnil své jméno, ale on k tomu nemá nejmenší chuti.

„Ano, můžete mi pomoct, monsieur, ale to mě budete muset pustit dovnitř.“

„Obchod je zavřený, madame. Nemohlo by to počkat do zítřka?“

Žena zavrtí hlavou.

„Ne, do zítřka by to počkat nemohlo.“

Zní zoufale. Mancebo se rozhlédne, aby se přesvědčil, že s ní není ještě někdo jiný, ale zaznamená pouze hrstku lidí, kteří zaskočeni deštěm popobíhají po bulváru. Žena křečovitě svírá skleničku s olivami a Mancebo pochopí, že to jí zaklepala podruhé. Hledí mu upřeně do očí.

„Slibuji, monsieur, že se dlouho nezdržím.“

Nakonec Mancebo mříž vytáhne a žena vpluje dovnitř jako zmáčená kočka, rychle a s grácií. Stáhne kapuci a potřese hlavou. A pak se usměje, tentokrát mile, a rozhlédne se po obchodě. Jako by uvnitř obchodu na svou neodkladnou záležitost zapomněla.

Mancebo ve vzduchu pocítí jakési napětí. Něco takového se mu ještě nikdy předtím nestalo. Vymyká se to jeho rutinnímu životu a možná mu to přinese něco, co bude moct vyprá-

vět nad rámec všeho obvyklého. Obvykle jen Tariq přichází s legráckami a zajímavými historkami. Většinu si samozřejmě přečetl na internetu, ale přesto. Aby obhájil vlastní mlčení, Mancebo pokaždé říká, že pokud má člověk opravnu obuvi, má i čas číst zbytečnosti. Něco takového je nemyslitelné, když má člověk obchod s potravinami.

Déšť ustal v téže chvíli, kdy vešla. Jako by bozi povětří šli po ní. Kvůli tomu nepatrnému napětí ji Mancebo nevyhodí hned, ale pozoruje ji, byť z dálky. Ona se zasměje se a postaví již zaplacenou skleničku oliv na pult.

„Abyste nemyslel, že jsem ji ukradla."

Jako by chtěla natáhnout čas, aby nemusela zpátky na bulvár. Pokud je však venku cosi, co ji děsí, proč hledá úkryt právě zde? přemýšlí Mancebo. V blízkosti jsou bary a restaurace, dokonce i *McDonald's*, kde mají ještě otevřeno. Mancebův obchod je zavřený a ona si přece ani nemohla být jistá, že uslyší klepání a půjde otevřít. Přejede dlouhými bílými prsty po konzervách, jako by kontrolovala, zda nejsou zaprášené.

„S čím mohu madame pomoci tentokrát?"

Tváří se trochu zklamaně, jako by ta otázka přišla moc brzy. Jako by chtěla vyřídit nebo udělat něco víc, než takovou otázku dostane.

„Můžete mi říkat Cat," zašeptá a napřáhne ruku.

Mancebo jí automaticky potřese rukou a přemýšlí, co právě řekla.

„Madame Cat?"

„Stačí jenom Cat."

„Jako kočka?"

Přikývne. Mancebo také přikývne a cítí, že ta historka je čím dál lepší. Zcela už zapomněl na dezert a čaj nahoře v bytě.

„S čím vám mohu pomoci…, madame… Cat?“

Žena pojednou znejistí.

„Tak s čím vám mohu pomoci?“ zopakuje Mancebo.

„Jste jediný, kdo mi může pomoct, monsieur…“

„Mancebo.“

„Můžeme tady mluvit nerušeně?“

Mancebo přikývne a napřímí se v zádech. Rád se cítí důležitě. Nikdy ještě nebyl jediný, kdo mohl někomu pomoct. Někdy možná zachránil večírek, když ostatní obchody s potravinami měly zavřeno, nebo něčím přispěl nedodělanému těstu na dezert či spontánnímu pikniku. Nikdo ale dříve neřekl, že je jediný, kdo může někomu pomoct. Madame Cat vrhne rychlý pohled ven na chodník.

„Chci vás požádat o službu. Nebo lépe řečeno, chci vám nabídnout práci.“

„Já práci mám.“

„Právě proto, že vaši práci máte, vám chci nabídnout jinou.“

Mancebo na ni skepticky pohlédne.

„Nikdo by tu práci nemohl dělat lépe než vy, monsieur Mancebo.“

Déšť znovu zesílí a několik veselých výrostků se řítí ruku v ruce po bulváru. Při zvuku jejich smíchu sebou madame Cat trhne.

„Chci, abyste sledoval mého muže.“

Mancebo začíná poprvé za dobu tohoto rozhovoru přemýšlet, jestli to všechno není žert. Pak ale pohlédne madame Cat do očí a pochopí, že ta žena nežertuje. Je tak vážná, jak jen žena umí být.

„Měl bych sledovat vašeho muže? A pročpak? A proč proboha právě já? Já přece nemám čas běhat za neznámým člově-

kem celé dny. Nevidíte, co všechno mám na starost? Vstávám v pět ráno, abych jel nakoupit zboží, a zhasínám ve dvanáct v noci."

„Přesně tak," podotkne, „právě jste si na všechny otázky sám odpověděl. Vidíte ten dům?"

Ukáže dlouhým, ještě mokrým prstem přímo přes bulvár. Mancebo se dívá na dům, kde má Tariq v přízemí opravnu obuvi. Dům je identický s budovou, ve které se sami nacházejí. Tedy v přízemí je obchod a nad ním dvě patra, v každém jeden byt. Jediným rozdílem je, že protější dům stojí o samotě a po jedné jeho boční straně vede požární schodiště.

„S manželem bydlíme v horním patře. Byt pod námi je prázdný. A už nějaký čas chovám podezření, že mě muž podvádí. Pracuji hodně venku, cestuji, jsem letuška. A protože je spisovatel, pracuje doma. Nebo obvykle pracoval doma, teď se ale jeho zvyklosti najednou změnily. Už tolik nepíše… a moje přítelkyně ho viděla přes den venku."

„Co vás ale vede k podezření, že vás podvádí?"

„To žena vycítí."

Mancebo cítí v zádech únavu, zato mozek se probudil, nemluvě o srdci, které není zvyklé pumpovat kolem rudého napětí. Zvedne ruku na znamení, aby neodcházela, zmizí a rychle se vrátí se dvěma stoličkami. Ona usedne a rozepne si plášť do deště. Mancebo v tom vidí znamení, že mu věří, a cítí se poctěn. Pyšný jako kohout pak usedne na stoličku.

Vlasy madame Cat začnou osychat a Mancebo hádá, že za sucha mají čokoládově hnědou barvu. Vzdor vstřícnému gestu nemá v plánu práci přijmout, ale rád si vyslechne víc z toho napínavého příběhu. Každý den musí poslouchat pomluvy o sousedech z téže čtvrti, ale ještě nikdy nic podobného neslyšel.

„Musíte ale mít víc důkazů, že je nevěrný, než že si ve dne občas vyjde ven."

„To mám. Působí, že je pod tlakem."

Madame Cat zmlkne, jako by se snažila přijít na něco jiného, co se ještě v poslední době změnilo.

„A pak domů nosí knihy."

„A? Myslím, že jste řekla, že je váš muž spisovatel, tak na tom asi nebude nic podivného."

„Ano…, ale on píše detektivky a čte rád jen takové knihy, ale teď chodí domů se všemi možnými knihami. Jednou jsem našla knihu o prořezávání stromů."

„A?"

Madame Cat pohlédne na Manceba.

„Bydlíme v bytě."

Mancebo se zastydí. Nepřipadá si jako nejbystřejší detektiv, ale že ten muž přestal psát, ještě nemusí znamenat, že je nevěrný. Existuje přece něco jako umělecká krize, přemýšlí Mancebo. A obvinit ho, že je v manželství nevěrný, na to je potřeba pádnějších důkazů, než že ho někdo viděl za dne venku.

„A podle čeho bych měl vašeho muže poznat?" zeptá se Mancebo, především proto, aby se projevil trochu bystře poté, co se tak znemožnil.

Madame Cat na Manceba tázavě pohlédne.

„V protějším domě bydlíme přece jen my a nosívá hnědou kšiltovku. Nejdřív jsem si chtěla najmout profesionálního soukromého detektiva, a dokonce jsem několika zavolala. Víte, že v Paříži jsou dva tisíce třicet sedm soukromých detektivů?"

Mancebo zavrtí hlavou a vstřebává údaje. Má rád, když se mu dostane krátké, přesto závažné informace, se kterou se pak může blýsknout v *Le Soleil*.

„Pak jsem se mu ale v sobotu, v době oběda, když si šel koupit cigarety, podívala rychle do počítače a tehdy jsem uviděla vás, jak sedíte na stoličce před obchodem. Vlastně jsem vás tam viděla už tisíckrát, ale teprve tehdy jsem dostala nápad. Pochopila jsem, že by se toho úkolu nezhostil nikdo lépe než vy! Nikdo by nechoval podezření, sedíte tam přece pořád, od rána do pozdního večera. A nic by se pro vás nijak výrazně nezměnilo."

Madame Cat ztlumí hlas a nakloní se k Mancebovi.

„Stačí, abyste mi dával písemné zprávy o tom, co se za dnů a večerů děje. Kdy jde ven, kdy se vrací, kdo chodí do bytu a další, co by vám připadalo zajímavé. Dostanete odpovídající odměnu, tedy stejnou taxu jako profesionální soukromý detektiv. Peníze budou v takovéhle skleničce každé úterý ráno."

Zvedne skleničku s olivami. Mancebo se poškrábe na hlavě a už si chce sundat čapku, ale zarazí se.

„Peníze budou ve skleničce od oliv?"

Madame Cat přikývne.

„Bydlím tu natolik dlouho, abych věděla, že každou neděli vynesete ven sklo k odvozu, nemám pravdu? Tehdy vložíte týdenní zprávu do prázdné skleničky od oliv, pro kterou si pošlu následujícího rána před sedmou hodinou. Týdenní dodávka konzerv k vám pokaždé dorazí v úterý časně ráno, často ještě dřív, než stačíte obchod otevřít. Tam zas bude vaše odměna."

Mancebo se opět podrbe na hlavě.

„Potřebuji vaši odpověď ihned, pokud dovolíte, monsieur Mancebo. Už jsem čekala dost dlouho."

KUPODIVU JSEM NECÍTILA nic zvláštního na tom, že jsem zpátky v této kavárně. Naposledy jsem tu poskytovala rozhovor ohledně odhalení, že banka HSBC pomohla svým zákazníkům uložit majetky ve Švýcarsku a tím se vyhnout placení daní svým domovinám ve výši stovek milionů dolarů.

Nebyla jsem jediná, kdo se případu HSBC věnoval. Bylo nás sto čtyřicet novinářů z pětačtyřiceti zemí, ale jinak to byla velmi osamělá práce. Ke konci jsem pracovala dnem i nocí, protože noviny *Le Monde* už dávno předtím stanovily datum vydání. V průběhu práce jsme přišli na to, že banka dokonce i obchodovala s překupníky zbraní, kteří zbraněmi zásobovali dětské vojáky v Africe. Aféra narůstala a s ní i stres a tlak na nás novináře.

Byla jsem zpátky na začátku, v kavárně, v honbě za novými úkoly. Léky jsem měla v tašce. Pro všechny případy. Vlastně jsem je ještě nebrala dostatečně dlouho, aby se dostavilo kýžené osvobození. Po celé měsíce práce s HSBC jsem doufala, že výsledek a případná odhalení se stanou středem pozornosti. Když k tomu došlo, měla jsem pocit zmaru. A s pocitem zmaru přišlo zhroucení.

Samozřejmě tomu předcházely varovné signály jako potíže se spaním a podivné fyzické neduhy. Diagnóza zněla depre-

se z vyčerpání, já jsem ale žádnou depresi nepociťovala, jen lhostejnost. Lék, který mi předepsali, byl na úzkostné stavy. A právě kvůli té spletité rovnici jsem s léky počkala. Tehdy se ze samotného čekání dostavila úzkost a to mi usnadnilo rozhodnutí začít léky užívat.

Vešel jako kdokoliv jiný, ale postavil se jako vyvolený doprostřed kavárny. Pohledem putoval z osoby na osobu. Vzhlédla jsem. V mužových očích byla nezvyklá, velmi přitažlivá směs nejistoty, naděje a rozhodnosti. Poté co pohledem přejel hosty nejblíže u pokladny, pokračoval ke skupině nejblíže u něj. Pak se podíval na mě a já jeho pohled podržela, i když jsem ho nijak přímo neopětovala. Muž se pak i nadále intenzivně rozhlížel kolem sebe a na mě to dělalo dojem, že hledá nějakou ženu. Vrátila jsem se k obrazovce a pokračovala v práci.

„Čekáte na monsieur Belliviera, madame?"

Otázku položil formálně, jako by samotná odpověď už byla zbytečná. Byla víc pozdravem, vzkazem, smluveným znamením. V otázce nebyla žádná naděje, nic osobního, žádné projevy citů obecně. Rychle, téměř automaticky jsem zavrtěla hlavou. Muž se po mně podíval, jako by mi chtěl poskytnout čas, abych si to rozmyslela. O pár kroků ustoupil a vrátil se na své místo uprostřed kavárny. Znovu začal pozorovat její návštěvníky.

Prohlížela jsem si ho a byla jsem čím dál přesvědčenější, že na monsieur Belliviera musí čekat žena. Muže jako by pohledem prosíval.

Obrátil se na jinou ženu, a i když jsem nemohla zachytit slova, byla jsem si jistá, že jí položil stejnou otázku. Zavrtěla hlavou. Udělala jsem tečku za větou a ženu jsem si prohlédla. Měla hnědé vlasy ve stylu pážete jako já. Muž se vrátil na své místo uprostřed kavárny, jako by měl na podlaze značku,

odkud se pokaždé vydával za novými misemi. V pohledu začínal mít už cosi zoufalého. To on byl monsieur Bellivier? Nebo ho zastupoval?

Muž tam stál dál, jako by se rozhodl zjistit, kdo na monsieur Belliviera čeká. A tehdy mě to napadlo. Příběh byl sám o sobě banální, ale děsil mě a zároveň i lákal. Muž se ještě jednou rozhlédl po kavárenských hostech. Ta žena by tu měla být. Mávnutím jsem ho k sobě přivolala. První krok. Mávnutí rukou. Nevypadal překvapeně, spíš rozladěně, že jsem na něj nemávla dřív. Zašeptala jsem:

„Ano, čekám na monsieur Belliviera."

Podal mi pravici k pozdravu, potřásli jsme si rukama, ale nepředstavili jsme se. Na okamžik mě napadlo, jak je podivné, že neřekl své jméno, ale pak jsem si to vyložila tak, že skutečně musí být monsieur Bellivier. A představovat sebe bylo zbytečné, protože by samozřejmě měl vědět, kdo na něj čeká. Proto se nejlépe hodil tichý stisk ruky. Svědčil i o tom, že se nijak osobně nestýkáme. To by mě pak políbil na tvář. Tato schůzka má tedy pracovní ráz.

A teď už je po všem? Splnila jsem, co jsem si v náhlém popudu předsevzala. Avšak pomyšlení, že bych mohla hrát ještě chvíli, bylo tak lákavé. Přece ještě mohu o pár krůčků postoupit. Stejně hned, jak začneme mluvit, zjistí, že nejsem ta pravá.

Vypnula jsem počítač. Ten by mohl prozradit, kdo jsem. Pokud se rozzlobí, až pochopí, že nejsem žena, kterou hledá, bude lepší, když nebude znát mou pravou identitu. Muž se rozhlédl, jako by se chtěl přesvědčit, zda nás někdo nepozoruje. Usadil se do křesla naproti mně, trochu si povytáhl nohavice a já rychle zastrčila mobil do tašky. Další pokus zůstat v anonymitě.

Najednou vstal a zeptal se, jestli si něco dám. Zavrtěla jsem hlavou, protože jsem se bála užít vlastní hlas. Třeba jsme spolu předtím mluvili po telefonu? Odešel k pokladně. Zelené křeslo, ve kterém jsem seděla, jako by se po jeho odchodu zvětšilo. Ještě před chvílí vyvolávalo bezpečný a starostlivý dojem, pojednou mi však pro mě připadalo příliš velké.

Muž si nasypal cukr do kávy a zamíchal ji dřevěnou špachtličkou. Dál jsem mlčela. Pokoušela jsem se vymyslet, jak to celé odpískat. Avšak fantazie, kdo ten muž je a kdo může čekat na monsieur Belliviera, převážila. Možná si myslel, že nabízím eskort služby. Nechodívá to zrovna tak? Domluví se schůzka na veřejném místě a pak se pokračuje do luxusního hotelu.

„Čekala jste dlouho?"

Každá otázka se řídila stejným vzorcem. Mohla to být zdvořilostní otázka, ale také chyták. Mohl se zpozdit o hodinu, nebo také přijít o hodinu dřív.

„Chtěla jsem přijít včas," odpověděla jsem a zjistila, že se mi vrátil hlas.

Jako by se chtěl usmát, ale obličej zůstal neutrální.

„Takže, poslal mě pan Bellivier. Bohužel nemohl přijít osobně, ale jistě budete mít příležitost setkat se s ním jindy."

Muž naproti mně tedy monsieur Bellivier nebyl. Ta informace mi ale moc nepomohla. Mohl to být kdokoliv. Což zase znamenalo, že jsem i nadále zůstala bez jasných obrysů.

„Těší mě, že se toho chcete ujmout, a doufám, že se vám bude dařit."

Že se toho chcete ujmout. Tedy mám vykonat nějakou službu. Opět mě napadla eskortní služba.

„Unavená?“

Zavrtěla jsem hlavou a usmála se.

„Nebudu už tady dál nic vykládat. Nejlepší bude, když se podíváme rovnou na místo. Všechno vám vysvětlím až tam a vy se budete moct zabydlet.“

Zdvořile mi přidržel dveře kavárny a vyšli jsme do odpoledního žáru. Jako bych narazila na horkou stěnu. Tuto kavárnu v pařížském obchodním centru jsem si zvolila pro práci kvůli její účinné klimatizaci. Díky práci v tomto prostředí jsem se vrátila do reality a cítila se opět normálně.

Sjížděli jsme po eskalátoru na otevřené prostranství a já jsem koutkem oka pohlédla na muže a přemýšlela, jak se z toho nějakým přirozeným způsobem vyvléct. Mohla bych předstírat, že jsem dostala esemesku od člověka, na kterého jsem skutečně čekala, a omluvit se, bylo to nedorozumění. Mohla bych dělat, že je mi nevolno…

„Není to daleko,“ řekl muž a usmál se.

Najednou jsme stáli před Arevou, která v obchodním centru obývala nejvyšší mrakodrap. Myšlenku na eskortní služby jsem mohla opustit. Areva je jednou z předních společností energetického sektoru Francie a tady má své sídlo. V posledních týdnech byl podnik kritizován za pochybné zakázky, které měla na různých místech světa. Na jméno podniku jsem často narazila při práci se záležitostmi HSBC v Africe.

Pracoval tam snad monsieur Bellivier? Získám přístup k tajným dokumentům? Čeká tam na mě sólokapr? Upřímně mě začalo zajímat, jaký tam na mě čeká úkol, a díky tomu jsem se i trochu uklidnila. Chtěla jsem se dozvědět víc. Muž prošel otočnými dveřmi, přistoupil k obří recepci a vyměnil si několik slov s recepční. Překvapivě rychle byl zpátky a podal mi vstupní průkaz.

„Neztraťte ho."

Pomalu jsem ho otočila, abych se podívala, kdo vlastně jsem. Bála jsem se, že tam spatřím své pravé jméno. Nedostala jsem však jméno, pouze titul, *sales manager* stálo na modrém vstupním průkazu. Muž si prohlížel mou tvář a pak pronesl cosi dosud nejzáhadnějšího:

„Má smysl pro humor."

Pochopila jsem, že musí mít na mysli monsieur Belliviera. Což znamenalo, že obchodním manažerem nejsem. Naděje, že se dostanu k dokumentům, zesílila.

Muž měl také vstupní průkaz, pokoušela jsem se nahlédnout, co je na něm napsáno, ale nepovedlo se mi to. Přiložil průkaz k turniketu, ozvalo se pípnutí a byl na druhé straně. Očekávalo se, že udělám totéž. Promeškala jsem příležitost vyvléct se z toho přirozenou cestou, nebo alespoň tak přirozeně, jak by mi daná situace dovolila.

Postavili jsme se před výtah. Už tam čekalo několik lidí ve frontě, což znamenalo, že nebudu muset být s mužem ve výtahu sama. V tu chvíli se mi po dlouhé době vrátila chuť do práce.

Vešli jsme do výtahu s muži v oblecích a ženou v červených šatech. Její krásné nohy se vedle jasně červené barvy vyjímaly až surrealisticky. Ke své hrůze jsem zaznamenala, že muž stiskl tlačítko, které vedlo až k nejvyššímu patru. Vlastně to však jen posílilo teorii o tajných dokumentech. Pravděpodobně je budou přechovávat na relativně odděleném místě. Oba muži nám popřáli příjemné odpoledne a vystoupili. Pokračovali jsme vzhůru. I nádherně vysoustruhované nohy nás opustily. Pevně jsem svírala vstupní průkaz.

Poprvé jsme se ocitli v ohraničeném prostoru sami dva.

Měla jsem pocit, že je muž nervózní. Možná i on musel hrát někoho, kým nebyl. Možná budeme něco hrát dohromady. Cesta vzhůru mi připadala dlouhá. Všechny výtahy však jednou zastaví, tedy i tento. Dveře se otevřely. Muž mi teatrálně pokynul, že mám vyjít před ním. Bylo ticho. Nikde ani živáčka.

Na jedněch dveřích byla značka nouzového východu. Nebyly daleko od výtahu. Co ale budu dělat, pokud dveře budou zamčené? napadlo mě. Zachvátila mě panika. Rozběhla jsem se k nouzovému východu, popadla za kliku a dveře se rozlétly. Ihned se ozvaly hlasy lidí. Otočila jsem se. Muž se nepokusil mě zastavit, dál stál u výtahu a zděšeně se za mnou díval. Ztěžka jsem dýchala a pohlédla jsem dolů, pár kroků jsem sešla po schodech dolů a zahlédla muže v obleku, který pospíchal kolem s kávou v ruce.

Vrátila jsem se nahoru. Pode mnou byly stovky lidí. Dveře vedly přímo k nim. Schodiště jistě užívali vystresovaní zaměstnanci, kteří neměli sílu čekat na výtah. Mohla jsem snadno k nim, oni měli snadno přístup ke mně. Nahoře jsem se otočila na muže.

„Promiňte. Občas se mi to stává. Mám klaustrofobii. Jízda výtahem byla zkouška ohněm. Omlouvám se."

„Nic se neděje. Mohla jste mi to říct. Jak vidíte, jsou tu schody."

Vydala jsem se za ním. Na chodbě bylo několik dveří s okny a skrze žaluzie jsem viděla velké konferenční místnosti.

„Tady to je," řekl a ukázal rukou.

Zastavila jsem se. Vyndal dva identické klíče a jedním dveře odemkl. Tentokrát mi nepokynul, abych vešla první, ale energicky vstoupil dovnitř. Zůstala jsem stát ve dveřích. Byla

to velká konferenční místnost s klasickým kulatým stolem uprostřed. U okna stál nízký psací stůl a na něm počítač. V rohu stála stará odřená otáčecí židle. Sporadické zařízení vypovídalo o nepoužívanosti, jako by kusy nábytku byly vyřazeny a nahrazeny modernějšími modely. I počítač vypadal zastarale.

Muž pohlédl z okna.

„Je to tu spartánské, ale čisté. Jedna žena tu denně uklízí. I když tu budete jen vy, je potřeba vysypat koš na odpadky a občas vyluxovat," řekl.

Měla bych teď poděkovat? Dál jsem mlčela. Sundal z kroužku jeden z klíčů a vydal se přímo ke mně, aby mi ho předal. Vzala jsem klíč a on najednou vypadal, jako by se mu ulevilo. Jako by mi předal část svého břemene.

„Tak, a teď bych vám měl všechno vysvětlit."

Rozhodil rukama.

„Mimochodem, na výhled si nemůžete stěžovat."

I ze svého místa u dveří jsem viděla celou Paříž.

„Odtud je vidět až k úpatí Montmartru. Vidíte tam vzadu Sacré-Cœur? Je tak krásný."

Bylo zjevné, že slova o kostelu mě měla dostat dovnitř místnosti. A já pobídku vyslyšela. Výhled, který se mi naskytl, byl ohromující. Oba jsme se dívali na Paříž a naše pohledy se na vteřinku ve skle setkaly. Otočil se a já jsem si dál prohlížela neznámou ženu v okenním skle.

„No, kde začít…"

Postavil hnědou aktovku na stůl, otevřel ji a vyndal jakýsi dokument.

„Mohu vás nechat, abyste si to přečetla sama, a pak mi můžete klást otázky. Dojdu pro kávu. V patře pod námi je mimochodem automat. Můžete ho kdykoliv užívat."

Ještě před několika minutami jsem seděla v kavárně a strachovala se, abych neodhalila nejmenší detail, který by prozradil mou totožnost. Teď jsem měla číst cosi, co vypadalo jako pracovní smlouva, zatímco můj neznámý zaměstnavatel šel pro kávu. Nechal dveře otevřené, což jsem přijala s povděkem. Vyndala jsem mobil. Už nepředstavoval ohrožení, naopak mi dodával pocit bezpečí, i když jsem nevěděla, komu v případě potřeby zavolat. Přesto jsem zkontrolovala, že mám signál, a pak jsem se dala do čtení dvou sešitých listů.

I když byla takzvaná pracovní smlouva přesně formulovaná a vyčerpávající, neměla jsem pocit, že by mi dala odpovědi na mé otázky. Nechybělo udání pracovní doby, velmi poskrovné, možná i za tím byl jakýsi záměr. Do budovy jsem měla přicházet později než většina ostatních a vzdálit se dřív, než končil běžný pracovní den.

Smlouva zavazovala ke třem týdnům práce. Přirozeně tam nestálo nic o výpovědní lhůtě, zato byla přesně popsána pracovní náplň. Mzda měla být vyplacena po posledním pracovním dnu. Odměna byla vytištěna tučným písmem. Šlo o značnou částku peněz. Tohle nemohla být běžná novinářská práce.

Mohla jsem stejně dobře vykonávat svou práci tady jako v kavárně, která odsud ležela, co by kamenem dohodil. A možná získám přístup k zajímavým materiálům. I když jsem pochybovala, že bych někdy dostala slíbené peníze, rozhodla jsem se, že pokud je dostanu, pojede můj syn na prázdniny. Jinak by musel zůstat celé léto ve městě.

Spočinula jsem pohledem na Sacré-Cœur, když se ozvalo zaklepání na otevřené dveře. Trhla jsem sebou.

„Promiňte, jestli jsem vás vyděsil, ale musíte si zvyknout,

že odteďka je to vaše kancelář a všichni tedy musí klepat, pokud chtějí vejít."

Muž tam stál se dvěma umělohmotnými kelímky v rukou. Bylo mi podivným způsobem příjemné, že ho zase vidím, vzdor všemu byl skutečný. Nebyl pouhým jménem, podpisem nebo stínovou postavou. Nebyl člověkem, o kterém se mluví, ale se kterým se mohlo mluvit. Působil skutečněji než já sama. Neměla jsem ponětí, kdo jsem, ještě méně poté, co jsem si přečetla smlouvu. Postavil kelímky na stůl a vzal do ruky pero.

„Jak jste možná pochopila, zažijete hodně mrtvého času. Bohužel to není tak záživná práce. Možná ani intelektuálně náročná, ale jak už bylo řečeno, vyhnete se stresu. Budete mít spoustu času na jiné věci."

Ukázal na hnědou papírovou krabici, která stála pod stolem. Té jsem si předtím nevšimla. Dokonce jsem začala pochybovat, že tam skutečně stála, když jsme vešli.

„Monsieur Bellivier mi pověděl, že velmi ráda čtete, a proto tu nechal krabici knih. Dohodnuto?"

Smlouva byla podepsána nečitelným podpisem. Předtím mě nenapadlo, že podpis vyžaduje i napsat k němu jméno tiskacími písmeny. Muž vzal smlouvu a já jsem ještě jednou okomentovala výhled, abych odvedla jeho pozornost od podpisu. Tak moc jsem chtěla v dobrodružství pokračovat.

„Tak jsme domluveni. Pokud se už neuvidíme, přeji vám hodně štěstí. Jistě ale bude vše v pořádku."

Přikývla jsem.

„Vezměte si odpoledne volno a začnete zítra."

„Kdybych se chtěla na něco zeptat, myslím, kdyby se něco stalo, počítač přestal fungovat, je tu někdo, na koho se mohu obrátit?"

Poprvé vypadl z role a přehodil výhybku. Byla z toho jiná hra.

„Nic se nestane, všechno bude fungovat. A pokud přece jen ano, je důležité, abyste se neobrátila na někoho… nezasvěceného. Pokud něco nebude fungovat, jsem si jistý, že to pan Belliever brzy zjistí a sám se s vámi spojí."

Vydali jsme se spolu k výtahu. Co řeknu, kdyby nějaký jiný zaměstnanec Arevy přišel nahoru a ptal se, co tam dělám? Nahlas jsem se nezeptala, protože jsem věděla, co by muž odpověděl. „Nahoru nikdo nepřijde." A možná to byla pravda. Přijel výtah a my jsme nastoupili.

„Víte, kdo tam nahoře kdysi bydlel? Kdo měl celé poschodí jako jeden obrovský byt?"

Zavrtěla jsem hlavou a neodvážila se hádat, že samotný monsieur Belliever.

„Před Arevou vlastnila budovu Framatome a před nimi tady měl hlavní sídlo Fiat, automobilový magnát. A koncernový ředitel Fiatu, Giovanni Agnelli, tady užíval celé patro jako soukromý byt."

Tento příběh byl pro cestu výtahem jak dělaný, dokonalý délkou i obsahem a možná to muž také tak zamýšlel.

„Nejlépe bude, když s nikým, kdo tu pracuje, nepřijdete do styku. Jak bych to řekl… buďte co nejdiskrétnější. To ale jistě chápete."

To jsem chápala.

MANCEBO SE VZBUDÍ, když s ním zatřese Fatima. Za osmadvacet let Mancebo zaspal pouze dvakrát. Tentokrát to bude potřetí. Podívá se na budík, 6.59, a zakleje a pak zakleje ještě jednou.

Fatima vstane, nazuje si pantofle a dá se do hledání mužových kalhot.

„Kde ses to jen proboha svlíkl, chlape?“

Nakonec Mancebo najde kalhoty na pohovce, všechno zpřevrací, aby našel klíčky od auta. Ještě nikdy nezmizely, na druhou stranu je to však poprvé, co si hraje na soukromého detektiva.

„Ale tak se už, muži, uklidni. Nemáš přece sushi restauraci.“

Před pár dny Mancebo své ženě vysvětlil, že první musí být v Rungisu právě majitelé sushi restaurací. Nejlepší ryby jdou rychle na odbyt. Obzvlášť tučný tuňák.

Rychle několikrát pohlédne na protější dům, ale ve všech oknech je pořád ještě tma. Amir prochází kolem ložnic a unaveně pohlédne na otce, který lítá po pokoji.

Dole ve své bílé dodávce vsune Mancebo klíč do zapalování, ale pak se zarazí. Pokud se teď rozjede do Rungisu, znamená to, že nestihne otevřít obchod před desátou, možná dokon-

ce ještě později, vše záleží na provozu. Nemůže začít novou práci tím, že přijde pozdě. Podívá se do zrcátka, jako by si chtěl připomenout, jak vypadá, a rukou přejede po strništi na bradě. Rychle se sám se sebou dohaduje. Má dvě možnosti. Buď pojede do Rungisu a bude mít čerstvé zboží, to pak však otevře nejméně o hodinu později než obvykle. Jak by to ale vypadalo, kdyby madame Cat zjistila, že se ulejvá už první pracovní den? Ona přece moc dobře ví, kdy otevírá. Pokud do Rungisu nepojede, nebude mít poprvé čerstvou zeleninu a ovoce vprostřed týdne, zato ale přijde včas do nové práce. Pomyšlení na zelené oči madame Cat a vyhlídka na to, jak o tom všem vypoví rodině, až jeho mise skončí, ho nakonec přiměje z auta zase vylézt.

Jako obvykle odemkne dveře. Jako obvykle vytáhne mříž obchodu. Jako obvykle vyveze ven stojany se zeleninou a ovocem a pozdraví madame Brunette, která jde kolem se svým bílým, ošklivě ostříhaným pudlem. Mancebo vlastně ale nedělá nic jako obvykle. Nic z toho, co dělá, nevykonává se stejnou energií, intenzitou, pocitem nebo myšlenkou jako obvykle. Protože nic není jako obyčejně. Celý jeho svět se zaměřuje na protější dům.

Město ještě dřímá. Vůně deště uvrhne Manceba zpět do proběhlé noci a on se pro sebe usměje. Ať bude odteďka následovat cokoliv, tak tohle se skutečně stalo. Potkal ženu jménem madame Cat, která ho požádala, aby se stal jejím soukromým detektivem a sledoval jejího manžela. Nikdo ho o to nemůže připravit. I kdyby dostal vyhazov z nové práce hned první den nebo kdyby se nějaký spisovatel s kšiltovkou na hlavě neobjevil, i tak má o čem vyprávět. Co se stalo předešlé noci, stalo se. To je to hlavní.

Tak se do toho dáme, řekne si Mancebo, vyveze lehce seschlá jablka a postříká je troškou vody, aby je osvěžil. Město se začíná budit způsobem, jak jen velkoměsto umí. Pomalu, jako by se připravovalo přivítat miliony lidí. Slunce krásně svítí nad střechami a zdá se, že po všem tom dešti bude hezký den.

Mnohé z mrkví končí rovnou v koši a ani rajčata nevypadají nejlépe. Když Mancebo začne třídit papriky, cosi přitáhne jeho pozornost. Takto brzy po ránu má ještě všechno pod kontrolou, i kdyby šlo jen o lísteček, který se snáší k zemi. S postupující denní dobou to bude těžší. Toho si je dobře vědom.

Přes ulici se vleče černě oděná, neforemná žena. Černé zjevení přesune jeho pozornost z barevné zeleniny. Trvá mu několik vteřin, než pochopí, že je to Fatima. Nevěděl, že se vydá ven před obědem. Vlastně ani neví, proč považuje za samozřejmé, že po ránu zůstává doma. Ani se sama nikdy nezmínila, že by měla tak časně nějaké vyřizování venku. Možná si myslel, že mu pokaždé říká o všem, co za celý den dělá. Mancebo vyjde na chodník a pohledem provází kroky své ženy po bulváru. Vtom se stane něco podivného. Jako by měla oči na zádech, náhle se otočí a pohlédne na svého muže, který tam stojí s paprikou v každé ruce.

„Co tady děláš?“ zakřičí a zamíří zpátky do obchodu.

Mancebo na pár vteřin zapomene, že za žádných okolností nemá být teď v obchodě. Teprve se blíží osmá. Ani by to nestihl do *Le Soleil* na kávu. Vracel by se po dálnici z Rungisu s dodávkou naloženou ovocem a zeleninou. Mancebo se ale rychle vzpamatuje, jak se to od dobrého soukromého detektiva očekává.

„Ta zatracená popelnice mi nechtěla nastartovat. Kašlala

a kašlala a pak klekla úplně. Tohle nejde. Co řeknou zákazníci? Pojď se podívat na tu zeleninu!“

Pro jistotu dělá, že si z tváře stírá slzu. Fatima důkladně prohlíží zeleninu a zlostně odstraní několik mrkví.

„Říkala jsem přece, že je to jen otázkou času, kdy ten křáp dojezdí. Jak to uděláš zítra?“ bručí.

„Zítra?“

„No, jak se dostaneš do Rungisu zítra?“

„Jo aha, no… mám den na to, nějak to vyřešit.“

Mancebo je tak zaujatý tím, jak se z té kaše dostat, že se zapomene zeptat, proč je ona venku tak časně po ránu.

„A jablka jsou taky ošklivá, ty přece nemůžeš prodávat,“ poukáže Fatima a popadne rozstřikovač.

Pojednou dostane Mancebo vztek – kdyby to byla pravda a auto bylo skutečně rozbité a on nemohl do Rungisu odjet, nebyla by její reakce oprávněná. Proč se zlobí na něj? Měla by ho přece litovat.

„Mimochodem, cos dělala venku tak brzo?“

Fatima pohlédne do stropu a zavrtí hlavou.

„Brzo? Slyšela jsem, jak auto nestartuje, příšerně kašlalo, sám jsi to říkal. Vytřepávala jsem na balkonu rohože, tak mě napadlo, že sejdu dolů a pomůžu ti, protože jsem pochopila, že budeš potřebovat vytřídit ovoce. Je to tak divné?“

Mancebo si všimne, že má v ruce peněženku. A proč tedy přecházela bulvár?

Mancebo mlčí, nejen ze strachu z Fatimy, ale protože odteďka musí být s odhalením svých pozorování opatrný.

Čím dál víc lidí si začíná vybojovávat prostor na chodníku a pro Manceba je těžší mít přehled o všech kolemjdoucích. Hnědá kšiltovka se nikde neukázala. Je teprve deset, ale v bři-

še už mu kručí. Jistě proto, že neměl svou ranní kávu. Teplý nápoj má schopnost břicho utišit až do oběda. Opět pohlédne k domu, uvnitř je však naprostá tma. Mancebo slyší zvuk na schodech a hned nato se dovnitř vřítí Tariq.

„Slyšel jsem o autu. To je děs. Chceš, abych zjistil, jestli by se Raphaël na ten křáp nepřišel podívat?"

Raphaël je Tariqův nejbližší přítel. Pracuje jako elektrikář, ale je to kouzelník, když jde o to, opravit rozbité věci. Naposledy zázračně zprovoznil Fatimin přístroj na masáž chodidel. Prášilo se na něj a nevěřil, že by ještě někdy měl pracovat. Raphaëlovi se ho ale podařilo nakopnout.

„Děkuju, když tak mu zavolám. Nejdřív to ale zkusím opravit sám. Budu na to mít klid, když to tu vypadá jak hromada kompostu."

„Děs."

„Jo."

Tariq si zapálí cigaretu, toho dne s naprostou jistotou rozhodně ne první, a vydá se přes bulvár. Manceba napadne, že Tariq možná spisovatele, co bydlí nad jeho opravnou obuvi, zná. Možná je to dobrý zákazník. Mancebo si však nemůže vybavit, že by kdy slyšel o zákazníkovi, který by bydlel nad opravnou. Nebo o nějakém spisovateli, který čas od času nahlédne dovnitř. Je to divné, všichni si přece musí čas od času nechat podrazit boty nebo nechat přidělat další klíč a tehdy se člověk vydá do nejbližší opravny obuvi, což ve spisovatelově případě musí bezpochyby být ta Tariqova.

Jakou podá zprávu madame Cat, když se nic nestane? Ráno proběhlo, aniž se na druhé straně ulice cokoliv událo. Žádné drama. Do obchodu se pomalu vkrádá vůně jídla. Konečně. Mancebův hlad už přešel v lehkou nevolnost. Nerad zavře dvířka stojanů s ovocem a zeleninou a přitom nespouští

oči z protější budovy. Nic. Přijde Tariq a pomůže mu stáhnout mříž. Mlčky míří po schodech nahoru k vůni a obědu, který se podává jako obyčejně, avšak v neobyčejný den.

Mancebo si může hlavu ukroutit, jak tak sedí u nízkého jídelního stolu, aby mu z protějšího domu nic neušlo. Nic mu nesmí uniknout, ne hned první den. Členové rodiny se postupně mlčky usazují a Mancebo přemýšlí, jestli to tak obvykle bývá. Všichni mají svá určená místa. On sám sedí zády k oknu v rohu vedle Tariqa.

Proč zrovna on dostal před lety to místo přidělené, si nevybavuje, ani proč ostatní dostali ta svá. Ale je tomu tak, co si pamatuje. Adèle sedí u krátké strany, Amir naproti Tariqovi a Fatima naproti němu samotnému. Možná má to rozmístění nějaké logické vysvětlení. Fatima má místo nejblíže kuchyni, tak nikoho neruší, když běhá sem a tam, aby donesla pochoutky, které připravila. Vedle ní sedí Amir. Možná proto, že často přijde později a takhle si může sednout, aniž se musel prodírat kolem ostatních členů rodiny.

Na svém místě u krátké strany má Adèle přehled o všem a všech, proč by ale měla mít, Mancebo netuší, jediným vysvětlením snad může být, že je vzdor všemu hostitelkou – je to její domov, i když nepřipravuje jídlo. Mancebo si setře pot z čela a prohlíží si ostatní kolem stolu. Všichni jsou mu cizí. Tak tomu předtím nebylo. Předtím však také neměl tajemství. Mancebo není schopen sledovat diskuze, které rychle střídají jedna druhou. Ví však, že musí. Součástí jeho úkolu je, aby se choval jako obvykle. A to je ta těžká část. Krom toho, že Mancebovo pravé oční víčko začalo křečovitě a nekontrolovatelně škubat, vylil i svou sklenici vody a neslyšel, když se ho Adèle opakovaně ptala, kdy v létě pojedou do Tunisu.

Nemůžu sedět zády ke své práci. Mám závazek, kterého se musím zhostit, přemýšlí Mancebo a rozhodne se, že s tou věcí něco udělá. Vstane a jen tak zničehonic si sedne na Amirovo místo, protože se ještě nevrátil domů. Má pocit, jako by spáchal zločin nebo se přestěhoval na jiný světadíl. Stůl se změní v oceán. Před pár vteřinami bylo jeho dané místo na protějším břehu. Tariq unaveně vzhlédne a zapálí si cigaretu.

„Co to děláš?“ zeptá se Tariq.

„Co dělám?“

„No, proč ses tam přesunul?“

Fatima vejde s kouřící rýží.

„Co tam děláš? Posuň se, chlape, ať se nespálíš.“

Riskantní chování vyžaduje soustředění a Mancebo se soustředí víc než kdykoliv předtím. Nespouští pohled z fasády protějšího domu a zároveň se musí pokusit uřídit situaci, do které se dostal. Adèle po Mancebovi loupne očima, ale nic neřekne.

„Proč tam teď sedíš?“ zeptá se znovu Fatima a posadí se vedle svého muže.

„Mancebo mě možná chce dneska víc vidět,“ chechtá se Tariq. „Nestačí, že na mě zírá celé dny.“

„Co jsi na svém místě udělal?“

Fatima se dívá na koberec na Mancebově místě, jestli neobjeví skvrnu nebo jiné vysvětlení Mancebova počínání.

„Feng šung,“ pronese Mancebo najednou.

Tariq zdusí cigaretu a s úsměvem pohlédne na ostatní.

„Říká se feng šui,“ směje se Adèle.

Fatima na svého muže zlostně pohlédne.

„Jak jsme seděli, nebo jak já jsem předtím seděl, nebylo dobré. Že dva staří muži byli tam a nikdo tady, protože Amir tu teď není, a pak okno tam… ne, to je moc špatné feng šui.“

„Co je na tomhle lepšího?“ chce vědět s upřímným zájmem Adèle.

„Jsem tady, muž a žena na stejné straně a naproti u stolu totéž, muž a žena. Měla by ses tedy přestěhovat vedle Tariqa a nechat Amirovi místo v čele, až přijde.“

Nemá ponětí, kde se v něm ta slova vzala, ale před několika týdny Adèle vysvětlovala naprosto lhostejné Fatimě, co znamená feng šui. Fatima jí dávala najevo nezájem do té míry, až Mancebo Adèle litoval, a proto sám předstíral, že ho to zajímá. Avšak i když jen předstíral, musel každopádně poslouchat, aby mohl položit zdvořilostní otázky. To milosrdné gesto mu nyní přineslo ovoce.

„Co ty o tom víš?“ zeptá se Fatima.

„Po tom, co mě Adèle do té problematiky uvedla, jsem se o to začal zajímat. A pak jsem o tom taky trochu slyšel v rádiu v autě. A to, jak to tu máme, není žádné dobré feng šui. Musíme to změnit. Pak se nám všem třeba bude líp dařit. S dobrým feng šui se dostaví štěstí, rovnováha, harmonie, úspěch. Je to o způsobu žití.“

Mancebo ze sebe sype všechna ta slova, na která si vzpomněl, že užila Adèle, když kázala o feng šui. Adèle se chichotá. Fatima kroutí hlavou. Tariq se dává do jídla.

„A kde teda bude sedět tvůj syn, až přijde?“ zajímá Fatimu.

„Světlo přichází odsud… a místnost má tvar obdélníku… Kuchyň je tam, koberec je červený… Tam bude sedět,“ vybuchne Mancebo a ukáže do rohu, kde stojí televize, „tam bude můj syn sedět, až přijde domů.“

Adèle se zalyká smíchy. Dokonce i Tariq se směje a ani Mancebo se neudrží a cuknou mu koutky.

„Co to říkáš, muži? Jak se cítíš? A kde jsi to všechno sebral? Zbláznil ses?“ řekne Fatima a tváří se ustaraně.

Mancebo chápe, že dalším tahem musí uklidnit Fatimu, ujistit ji, že je všechno v pořádku. Políbí manželku na zpocené čelo.

„Ne, jen si dělám legraci. Amir ať sedí, kde chce, ale můžeme přece provést menší změny. Myslím, že jestli Adèle zajímá feng šui, můžeme to zkusit. Upřímně mě to napadlo, když jsem ráno zaspal. Vzpomněl jsem si na diskuzi s Adèle z minulého týdne, kdy nám vysvětlila, že feng šui dokáže udělat zázrak s živností, a tak mě napadlo, že bychom to mohli zkusit."

Mancebo zaimponoval sám sobě.

„Sedni si, ty blázne, ať se najíme, než jídlo vystydne. A máš štěstí, protože Amir dneska nejí doma, takže ten problém vyřešíme pak."

Mancebo by nevěřil, že tak na pohled nesmyslná konverzace s Adèle mu pomůže dostat se z riskantní situace. Dají se do jídla.

„Tak mám zavolat Raphaëlovi?" zeptá se Tariq a vyloudí cosi mezi říhnutím a povzdechem.

„Ne, zavolám sám."

Mancebo vstane, nasadí si čapku, a zrovna když už chce vyjít z bytu, vzpomene si, že si obvykle po jídle myje ruce. Nemůže své zvyklosti porušit. To by pak pojali podezření. Když stojí a mydlí si ruce, vzpomene si, že si při mydlení obvykle brouká jednu melodii. Avšak to, co mu vyjde ze rtů, ještě nikdy předtím neslyšel. Zapomněl, co si obvykle brouká, a pokračuje v načaté melodii, ačkoliv jeho myšlenky protestují. Když se vydá po schodech dolů, připadá mu, že se za ním ostatní divně dívají.

Jakýsi starý muž s velkým červeným mobilem čeká před obchodem. Mancebo své zákazníky obvykle poznává, pokud to samozřejmě nejsou turisté. Tento muž působí, že se ve městě cítí jako doma, avšak ne v obchodě, možná ani ne v této čtvrti. Mancebo ho přivítá a zapne malý větrák, který stojí vedle pokladny. Obvykle Mancebo rád pohovoří s novými lidmi, teď je ale spíš podrážděný. Jediné, co chce, je vykonávat svou novou práci.

Muž s mobilem si vezme lahev vína, pečivo, sýr, olivy a několik citronových sušenek. Improvizovaný piknik, hádá nahlas Mancebo a muž odpoví přikývnutím. Možná přece jen není jako detektiv tak hloupý. Celý život nedělá nic jiného, než že potkává nejrůznější druhy lidí. A kolik hodin strávil na stoličce studováním a pozorováním lidí. To je pro detektiva dobrý základ. Muž postaví na pult skleničku oliv. Mancebovi se vybaví včerejší večer a ovládne ho neklid.

Má pocit, jako by uběhly celé týdny, co madame Cat navštívila jeho obchod. Pokladna zachřestí a muž s jídlem na piknik v malé bílé igelitce zmizí. Mancebo rychle vytáhne stoličku a usedne na stejné místo, kde sedává po celá léta, nyní však se zcela jinými úmysly.

Hodiny se vlečou, slunce se přemisťuje po obloze tak pomalu, jako by se rozhodlo zůstat přímo nad Mancebovým obchodem. Všude vládne klid. V rádiu nabádají seniory a děti, aby se drželi uvnitř a dbali na pitný režim. Co Mancebo dosud viděl, nikdo do protější budovy nevešel ani z ní nevyšel. Začne propadat malomyslnosti. Možná nikdy nebude moct začít vykonávat svůj úkol, který se po pouhých pár hodinách stal kořením jeho fádního života.

Když stáhne mříž, chápe, že si musí pospíšit. Jisté signály z města a jeho obyvatel mu říkají, že s odpolední přestávkou

čekal déle než obvykle. Madame Brunette se už s pudlem vydala na odpolední procházku. Restaurace o něco dál vlevo už koupila pečivo na večer a odpolední světlo prozrazuje, že už má nejméně půlhodinu zpoždění s pastisem. Přivleče se Tariq, zakousne se do scvrklého jablka a zašklebí se, pak mlčky oba zamíří do *Le Soleil*. Slunce, lepší jméno nemůže bar v takovýto den mít. Oba bratranci si setřou pot z čela.

„Zatracené počasí," mumlá Tariq mezi sousty.

„To jo, člověk by v létě neměl v Paříži zůstávat."

„Ne, to máš pravdu. Víš, že v Saudské Arábii mají v každém zatraceném provozu klimatizaci?"

Zabočí do rue Clapeyron a tam už kvůli vysokým budovám slunce nedosáhne.

„Tak co, bratře, zavolal jsi Raphaëlovi?" ptá se Tariq.

„Ne, myslím, že už auto funguje. Možná se jen přehřálo."

„Myslím? Jak si může někdo myslet, že by se auto samo opravilo? Musíš ho aspoň zkusmo projet, než bude zítra zase čas na Rungis."

„No, to máš pravdu, udělám to po skleničce."

Poslední, co by se Mancebovi chtělo, je vydat se někam autem, ale chápe, že kvůli hodnověrnosti své historky bude muset.

François si s nimi jako obvykle potřese rukou, a když se usadí každý na svou barovou stoličku, namíří na ně stolní větrák.

„Pro mé VIP hosty," řekne a jako vždy před ně postaví dvě sklenky pastisu, jeden s ledem a jeden bez ledu.

„Mancebovi se rozbilo auto," zvěstuje Tariq barmanovi.

Mancebo už je značně podrážděný. Jak se takové prkotině, jako je rozbité auto, které ani rozbité není, může dostávat takové pozornosti? Proč už toho Tariq nenechá? Mancebo

uvažuje, jestli na sebe pokaždé bere jeho starosti. Mancebo je samozřejmě vděčný, že mu Tariq pokaždé spraví mříž, když zlobí, nebo mu pomáhá s daňovým přiznáním, ale teď své problémy s bratrancem sdílet nechce.

„No jo, ráno jsem nemohl do Rungisu, ale jeden den bez čerstvého ovoce a zeleniny snad mou pověst nezničí."

„Zavolej Raphaëlovi," radí François.

„To jsem mu taky říkal," oznamuje Tariq a vyzunkne svou sklenku.

Cestou zpátky Tariq pusu nezavře. Mancebo mlčí. Je mu trochu smutno. Uběhl téměř celý den, aniž se spisovatel ukázal. Třeba to všechno vyjde naprázdno, bude to jen bezobsažná mise. Možná nikdy nebude mít o čem vyprávět. Mancebovi dochází dech, jak tak šlape zpátky do obchodu vedle Tariqa, který teď vypráví o jakémsi bezdomovci, který dal ráno do opravny pár bot.

Manceba se zmocní malomyslnost a už dál nemyslí na to, že by se měl chovat jako obvykle, čímž se mu zase trochu uleví a začne se chovat jako obvykle. Ví však, že bude muset auto projet, aby byl doma klid.

Auto ihned chraplavě naskočí, ale pro jistotu ještě několikrát znovu nastartuje pro případ, že by někdo slyšel, jak se nemotorně snaží zjistit, zda auto funguje. Mancebo vzdychne a vyjede do hustého provozu. Vzduch se ani nepohne. Jestli někdo teď přispívá ke skleníkovému efektu, tak já, pomyslí si Mancebo a zastaví na červenou. Je čiré šílenství jezdit tu dokola jen kvůli zdání, když všechny vybízejí, aby nechali auta doma. Objede blok. Když míjí *Le Soleil*, vzhlédne François od lahví tvrdého alkoholu. Zamává a zvedne obočí, jako by se ptal, jestli auto už dobře funguje. Mancebo zved-

ne palec a ze všech sil se usmívá. Chce jen, aby už ta historie s autem skončila.

Ačkoliv se Mancebo nachází jen pár stovek metrů od potravin, má dojem, jako by čtvrť objevoval poprvé. Třicet let se pohybuje ve čtvrti za svým obchodem s potravinami, ale nikdy tam nejel autem. Nebyl důvod. Zaujat vlastními myšlenkami, jak jiné se všechno jeví z místa řidiče, vjede do jednosměrné ulice a Pařížané ho rychle upozorní na jeho omyl energickým troubením.

Mancebo zvedne ruku, aby jim ukázal, že si je své chyby vědom, cosi zamručí a rozhlédne se po nápisech, které by ho navedly zpět do bezpečí bulváru. Znervózní. Zachrání ho světla. Než se změní na zelenou, získá potřebný čas. Pod čapkou mu na hlavě vyrazí pot. Jako by i ten čekal na vhodnou příležitost. Turisté s mapami v rukou se kvůli horku pohybují pomalu.

Mancebo pozoruje několik holubů, kteří vykonávají svou potřebu na jakémsi balkonu. Možná nemohou letět a kadit zároveň, pomyslí si Mancebo právě ve chvíli, kdy naskočí zelená. Zabočí doprava a uleví se mu, když přímo před sebou uvidí bulvár. Doprava zpomaluje, čím víc se k bulváru blíží. A vtom uvidí spisovatele. Schází po požárním schodišti. V ruce drží svazek papírů. Mancebo zatroubí, ačkoliv ví, že tím ničeho nedosáhne, je to jen způsob, jak uvolnit napětí. Zapne blinkr, aby mohl zahnout doleva na bulvár, ale místo toho rychle zabočí doprava.

Nemá jinou možnost. Musí se chopit příležitosti. Hustý provoz mu hraje do ruky, protože se vleče kupředu, a Mancebo tak může jet ve stejném tempu, v jakém kráčí spisovatel na druhé straně bulváru. Sevře volant pevněji. Spisovatel zabočí do rue de Chéroy a Mancebo šlápne na plyn, rych-

le objede rondel a vyjede vedle spisovatele. Ulice je tu užší, a tak se Mancebo dostane ke spisovateli blíž a může si ho prohlížet, zatímco ten bezstarostně kráčí dál. Nic v jeho tváři nenasvědčuje, že by měl milenku. Mancebo pořádně neví, co by vlastně takové milence nasvědčovalo, snad otisk rtěnky? To by však bylo příliš jednoduché. Mancebo se snaží najít důkaz nevěry, když se náhle ozve rána.

Volant udeří Manceba do hrudi. Ani ho nenapadlo zapnout si bezpečnostní pás, přece chtěl jen na oko zjistit, jestli auto funguje, jak má. Vše se zastaví. Prostor auta zaplní ticho. Mancebovi se zdá, že se dívá spisovateli přímo do očí. Je jedním z mnoha, kdo se zastavili. Taxikář, mladý hojně potetovaný muž menšího vzrůstu, do jehož auta Mancebo najel, už stojí na chodníku.

Mancebo chápe, že musí vystoupit a zodpovědně se k tomu postavit. Hrudní koš ho bolí. Popadne růženec, který visí na zpětném zrcátku, a otevře dveře auta. V obavě, že bude po všech těch teroristických činech, ke kterým v poslední době ve jménu islámu došlo, považován za teroristu, se rozhodne, že bude růženec držet za zády. Zpocenými prsty se probírá dřevěnými korálky. Tak to dělával ve vypjatých situacích jeho otec.

Pojednou se na místě objeví dva dopravní policisté. Jak se tam dostali tak brzy, Mancebo nechápe, možná právě na bulváru udělovali pokuty za špatné parkování. Už u něj stojí každý s blokem v ruce.

Levé přední světlo dodávky je rozbité. Horší je to s taxíkem, který má pořádnou promáčklinu. Než policisté vůbec Manceba osloví, vyzvou přítomné, aby zůstali jen ti, kteří nehodu viděli, ostatní mohou jít.

Mancebo rychle vzhlédne ke spisovateli, který po policej-

ní výzvě zůstal. Macebo má nyní ruce už tak zpocené, že se sotva může probírat korálky. Má snad jeho mise skončit dřív, než vůbec začala? pomyslí si. Pokud se spisovatel přihlásí jako svědek, je po všem. To by pak spolu měli vztah, povrchní, ale i tak. To by pak za žádných okolností nemohl ze své stoličky spisovatele pozorovat. Už by nebyl anonymním mužem přes ulici, ale mužem, který narazil do taxíku.

Taxikář vypoví policistům svou verzi události, za což je Mancebo vděčný. Je si jistý, že vše souhlasí. Sám nemá ponětí, co se stalo. Spisovatel pomalu z místa činu odchází. Policisté přistoupí k Mancebovi.

NÁPLŇ MÉ PRÁCE SPOČÍVÁ v tom, že přeposílám maily monsieur Bellivierovi. Pokaždé když přijde mail, ozve se cinknutí. Přihlašovací údaje byly uvedeny v takzvané pracovní smlouvě. Sama jsem dostala mailovou adresu tout.mon.monde@free.fr a měla přeposílat veškerou poštu na adresu monsieur.bellivier@free.fr. Proč tyto maily nemohly jít přímo na adresu monsieur Bellievera, ve smlouvě nestálo. Zato tam stálo jasně a zřetelně, že nemám do mailů nic přidávat, cokoliv měnit nebo odstraňovat, pouze je přeposlat dál.

Kupodivu jsem tu noc před prvním pracovním dnem spala dobře, vzdor horku, které ochromovalo město. To jsem zatím nevěděla, že bude ještě dlouho trvat, než se mi vrátí klidný noční spánek, a nebude to vlnou horka. Zabalila jsem si prodlužovací kabel, i když ho v nové práci nebudu potřebovat. Někde v hloubi duše jsem si byla jistá, že stejně budu trávit den v kavárně.

Cestou k úkolu číhalo několik nebezpečí. Zaprvé otočné dveře, na ty se nedá nikdy spolehnout. Po nich kritický úsek, recepce. Možná mě recepční zastaví. Možná k ní dolehla zvěst o tom, že se někdo pokusil usídlit v nejvyšším poschodí budovy. Z videozáznamu bezpečnostních kamer se podařilo identifikovat ty, kteří předešlého dne pronikli nahoru do budovy

se zfalšovanými vstupními průkazy. A na jejím vzorně uklizeném psacím stole nyní ležela fotografie hledaných. Muže a ženy. Avšak pouze žena vejde do pasti. To jen ona je natolik hloupá, že se vrátí na místo činu. A pokud mou misi neukončí recepční, mohl by to učinit vstupní průkaz. Rozsvítí se díky němu zelená? Že vstupní průkaz fungoval předešlého dne, ještě nic neznamená. Mohl mít omezenou platnost.

Posledním úsekem byly dveře do kanceláře. Bude klíč pasovat? A nemůžu ani vědět, jestli počítač bude fungovat a zda jsou přihlašovací údaje správné a jestli vůbec nějaké maily přijdou. To kvůli vysokému počtu kritických momentů a veškerým pochybnostem jsem si nakonec ráno zabalila i prodlužovačku. Pravděpodobně budu kybernomádem i toho dne. Dlouho jsem váhala, jestli vzít s sebou prášky na úzkost. Nakonec jsem si je dala do tašky.

Dvakrát jsem se převlékla a uvědomila jsem si, že mi záleží na tom, jak vypadám. To už se dávno nestalo. A stejně dávno jsem se naposledy vůbec o něco zajímala. Bylo by přehnané, kdybych tvrdila, že jsem byla natěšená, ale záleželo mi na tom a už to byl úspěch. Celé měsíce jsem se oblékala a balila si své věci, aniž jsem věnovala myšlenku tomu, co mám na sobě a co jsem si dala do tašky. Tentokrát to bylo jinak.

Je těžké se oblékat, když člověk neví, kdo je. Jako by se nic nehodilo té, kterou jsem teď měla být. Nejlogičtější by možná bylo, kdybych si na sebe vzala něco, v čem se budu cítit nejpohodlněji, něco, co odpovídá mně, ale zároveň mě to i nejvíc děsilo. Jako bych měla vyjít na scénu bez kostýmu.

Začal se ke mně vkrádat neovladatelný pocit nejistoty a zašilhala jsem po tabletkách v tašce. Jediný způsob, jak se se situací vypořádat a možná si ji i trochu zpříjemnit, je prostě se rozhodnout, kdo vlastně jsem. To já určila pravidla hry,

nikdo jiný. Ostatní, ať už je to kdokoliv, budou se muset zařídit podle mě. Tedy alespoň jsem si to nalhávala. Můj vstupní průkaz bude muset být mým průkazem totožnosti a na něm stojí, že jsem sales manager. Proto jsem nakonec zvolila černou sukni, bílou blůzu s krátkými rukávy a červené boty. V zrcadle jsem vypadala jako někdo, kdo se mi podobá.

Ve velkoměstě člověk nikdy není sám a já nebyla zdaleka sama, když jsem se toho rána vydala k černému mrakodrapu. Byla jsem však pravděpodobně jediná, kdo se nacházel v tak neobvyklých okolnostech, pomyslela jsem si a pevněji jsem sevřela tašku s počítačem. Avšak bylo tomu skutečně tak? Třeba tu jsou mnozí, kdo hrají figurky v jim neznámé hře. Mnozí, kteří hrají role a vykonávají napohled nesmyslné práce.

Otočné dveře mě udeřily přímo do obličeje. Nic se mi nestalo, ale jako by slyšely moje obavy. Možná se jich dotklo, že jsem nespoléhala na jejich kompetentnost. Ihned byl u mě muž v černém obleku a starostlivě se ptal, jestli jsem v pořádku. Přikývla jsem a usmála se. Srdce se mi rozbušilo. Recepční byla stejná jako předešlého dne. Právě telefonovala, s pohledem upřeným do dálky. Možná měla na drátě policii.

Na obou stranách recepce stály turnikety. Možná tu jsou i dva systémy výtahů, které vedou do dvou různých sekcí budovy. Vydala jsem se s proudem vlevo. Kdyby se nestala ta nehoda s dveřmi, nebyla bych tak nervózní. Nastal čas projet vstupní průkaz turniketem. Uklidňovala jsem se myšlenkou, že kdyby nefungoval, kdyby se rozsvítila červená, prostě se klidně otočím, vyjdu z budovy a zamířím do kavárny. Nikdo nebude na nefungující průkaz poukazovat. Rozsvítila se zelená a já jsem si pospíšila k výtahu, jako bych nechtěla dát světlu možnost, aby stačilo změnit barvu.

Od prvního dne se výtah stal místem, kde jsem se cítila nejbezpečněji. Ohraničená plocha, čtyři stěny a všichni, kdo nastoupili, pokývli hlavou a popřáli dobré ráno. To mě fascinovalo. Ženy ve vší ženskosti a muži ve vší mužnosti. Vládl zde perfekcionismus a já jsem byla spokojená s výběrem oblečení. Sama jsem výtahem mířila do konečné zastávky. Když jsem vystoupila, ihned jsem zaznamenala, že je rozsvíceno. Možná mají pro celý mrakodrap jednotný osvětlovací systém. Rozhodla jsem se, že to tak musí být. Bylo naprosté ticho. Výtah se rozjel dolů a já jsem se vydala ke dveřím. Červené boty na tmavočerveném koberci skýtaly příjemný pohled. Klíč do zámku. Nikdo tam nebyl. O tom jsem se ale už přesvědčila, když jsem žaluziemi nahlédla dovnitř. Nechala jsem dveře otevřené. Všechno dnes vypadalo jinak. Možná to bylo světlem. Z tašky jsem vyndala smlouvu, jako by mi měla dát povolení zapnout velký počítač. Nějakou chvíli trvalo ho nastartovat a po tu dobu jsem spočívala pohledem na Sacré-Cœur.

Přihlásila jsem se. Má doručená pošta byla prázdná. Ani uvítací mail od operátora. To znamená, že někdo užíval mail přede mnou. Zapnula jsem vlastní počítač. Přece nebudu ztrácet čas, pokud se ukáže, že to celé je jen bluf. Jestli se do oběda nic nestane, odcházím. Pustila jsem se do článku, se kterým jsem se opozdila. Zasvětit několik hodin něčemu tak triviálnímu, jako jsou turistická lákadla Paříže, bylo nesmírně příjemné. Stála jsem tak jednou nohou v realitě. A to jsem také dělala, alespoň chvíli, protože pak mě z reality vytrhlo hlasité cinknutí. Mail. Otevřela jsem ho, četla a na rty se mi vloudil úsměv. Vzdor všemu bylo docela zábavné, že je to všechno pravda a že se skutečně ozvalo cinknutí.

Vydala jsem se zavřít dveře. Odteďka je to moje kancelář.

Ačkoliv jsem věděla, co mám s příchozím mailem udělat, přečetla jsem si znovu smlouvu, slovo za slovem. Jako bych pojednou pozbyla víru ve své schopnosti, hláskovala jsem si adresu, na kterou měl mail odejít. Mail obsahovat číselnou kombinaci. Mohla být číslem účtu. Odesilatelem byl laposte.92800@free.fr.

Jako bych vykonávala jakýsi rituální úkon, stiskla jsem tlačítko *odeslat*. Hotovo. Chvíli jsem stála a zírala na obrazovku, než jsem se vrátila do reality a s nově nabytou energií jsem pokračovala v psaní o nejpopulárnějších turistických atrakcích Paříže.

Do oběda se v první pracovní den ozvalo cinknutí ještě třikrát. Pokaždé to bylo stejně zábavné. Celé měsíce jsem chodila jako v mlze. Dýchala vzduch, který mi připadal neproniknutelný. Bylo to tak tíživé, že jsem vyhledala pomoc odborníků. Hovory a prášky na spaní, mé dny naplnilo špatné svědomí a prázdnota. Jak si tedy při naprosto nesmyslném úkolu mohu připadat smysluplně? Ale bylo to tak. Práce mě bavila. Doufala jsem v pracovní náplň, která mi pomůže rozlousknout špinavé obchody Arevy v severní Africe. Čím víc mailů jsem však přijala, tím mi bylo jasnější, že tomu tak nebude. V kolonce Předmět se nikdy nic nepsalo, žádný název mailu. Odesilatelem byl pokaždé laposte.92800@free.fr a už v prvním mailu jsem pochopila, že číslice v adrese je poštovní směrovací číslo obchodní čtvrti.

Pečlivě jsem každý mail přečetla, ale nic mi to neříkalo. Často se jednalo o číselné kombinace, občas velká písmena. Maily nikdy neobsahovaly víc než tři řádky. Mezi cinknutími jsem stačila hodně přemýšlet. Už první den se ke mně připlížila dost hrozivá myšlenka a zabarvila i veškerou radost. Co když jsem figurkou v síti teroristů, kteří si za další cíl

určili La Défense? Volba cíle zněla dosti realisticky, největší obchodní čtvrť Paříže, kde sídlí mnohé francouzské, ale i globální společnosti.

Začala jsem na Googlu vyhledávat, jak takové teroristické organizace pracují, a to ještě rozdmýchávalo mou hrůzu. Často mají izolované buňky. Působí nezávisle na sobě a často o sobě ani neví. Dotyčná osoba mnohdy ani neví, proč úkol vykonává. Snažila jsem se zachovat chladnou hlavu. Pokoušela jsem se namluvit si, že jde jen o nevinné maily, které dál přeposílám. Bylo by něco jiného, kdybych běhala s kapalinami a plynovými bombami mezi různými sklepními prostory po pařížských předměstích. Nevím, kolikrát jsem byla nucena vrátit se na začátek, abych viděla situaci, jaká skutečně je. Jedno bylo jisté, monsieur Bellivier nechtěl, aby někdo věděl, kde se nachází, a proto maily přeposílám.

Mail se dá snadno vypátrat, a kdybych byla zběhlejší v práci s počítačem, možná bych zjistila, kdo laposte92800 a monsieur Belliever jsou, nebo aspoň, kde jsou. Pokud laposte92800 chtěl monsieur Bellivierovi nějak ublížit a já byla prostředníkem, znamená to, že jsem v hledáčku. A pokud jsem tedy zatažena do teroristické organizace, nemělo by přece nikdy vyjít najevo, kdo maily přeposílal? Ani muž, který mě sem doprovodil, neznal mou identitu. Na druhou stranu možná právě tak pracovali. Ani sami nevěděli, kdo jsou jejich spolupracovníci. Areva byl jedním z nejvyšších mrakodrapů v obchodní čtvrti, a mohl být tedy atraktivním cílem. Proč ale posadit někoho, kdo by přeposílal maily, do nejvyššího patra cíle?

Nakonec jsem se natolik ovládla, že jsem byla schopna dojít si na svůj první oběd, který jsem se odehrál v *McDonald's*. Věděla jsem, že tam by nešli ani mí staří, ani noví kolego-

vé. Seděla jsem nad rybím burgerem a dívala se na hodinky, jako by někdo čekal, až se vrátím do kanceláře. Nikdo však nečekal. Přece jen jsem tam měla svůj úkol. Ve smlouvě stálo oběd od 12.00 do 13.30. Pět minut před koncem polední přestávky jsem byla zpátky na místě, zavřela jsem za sebou dveře a pak je zamkla. V *McDonald's* ze mě teroristická stopa trochu stekla. Během oběda žádné maily nepřišly.

Článek o Paříži byl téměř hotový. Nebyla jsem s ním příliš spokojená. Měla jsem na práci zábavnější věci než psát články o turistických atrakcích. Ozvalo se první odpolední cinknutí. Tentokrát to byla krátká číselná kombinace a „incVAT". Dohadovala jsem se, že by to mohlo mít souvislost s přidanou hodnotou, teroristé ale přece přidanou hodnotu do daňového přiznání neuvádějí, pomyslela jsem si. Odpoledne přišlo jen pár mailů, takže jsem měla čas zredigovat text o politické situaci v zemi. Poslední hodinu jsem seděla a dívala se z okna na Sacré-Cœur.

Ozvalo se poslední cinknutí toho dne. Byla to dvě písmena, AF, která následovalo deset číslic. Zdálo se mi, že tuto kombinaci písmen a číslic znám, ale pochybovala jsem o sobě samé. Aniž jsem věděla přesně proč, zanesla jsem si písmena a číslice co mobilu. Zbývala čtvrthodina pracovního dne. Za pár minut budu opět čelit realitě. Sedět s živými mrtvolami v metru. Za nějakou hodinu dojdu pro syna do družiny. Všechno to, co nám, lidem, dodává pocit bezpečí, ale co nás také činí neskutečně zranitelnými. Žádné další cinknutí už se neozvalo. Vypnula jsem počítač, zamkla a vydala se k výtahu.

To už jsem si myslela, že veškeré překážky byly překonány. Že těžkosti mohly nastat při příchodu do kanceláře, ne při